

De proefrit, in juridisch opzicht een dollemansrit;

Bij het kopen van een auto hoort een proefrit. Goed onderzoeken of alles naar wens functioneert en de auto “goed aanvoelt”. Een formulier invullen, de auto staat al klaar, een rondje in de omgeving, eventueel de snelweg op en weer terug. Niet bijzonders. De proefrit is een oude bekende in het verkoopproces. Maar in juridisch opzicht een veelkoppig monster... waarover de rechters al vaak hebben geoordeeld.

De beoordeling van een geschil hangt af van de aard en omstandigheden van het geval, van de hoedanigheid van partijen, wat zij afgesproken of bedoeld hebben, of de redelijke uitleg daarvan, etc.. Hier kun je met de proefrit alle kanten op.

Bijv. de proefrit als opschortende voorwaarde: de verkoop is overeengekomen maar krijgt pas rechtsgeldige werking nadat de proefrit naar tevredenheid is verlopen.

Dat speelde in een hoger beroep zaak bij het Gerechtshof Amsterdam: de koop van de tweedehands auto was na een korte proefrit tot stand gekomen, mede door het opstellen van een koopovereenkomst. Wel had de koper aangegeven enige aarzeling te hebben over mogelijke defecten. Daar zou hij nog naar laten kijken door een bevriende monteur. De koop werd (juridisch) echter gesloten. De auto is nog niet betaald en nog niet overgeschreven maar de (vertrouwde) klant neemt de auto mee, doch raakt direct betrokken bij een ongeval met veel schade. De garage houdt vast aan de gesloten verkoop en eist betaling. De klant stelt dat de koop pas geldig zou zijn na goedkeuring door de bevriende monteur. Daar ging het Hof niet in mee: de koopovereenkomst was zeker geldig gesloten zonder opschortende voorwaarden. De klant moest afnemen en betalen.

De proefrit kan ook de vorm hebben van een ontbindende voorwaarde; de koop is wel gesloten maar kan weer ongedaan worden gemaakt als er bijv. onverwachte gebreken uit de proefrit naar voren komen. Dit dient dan wel duidelijk te worden opgeschreven.

De proefrit kent nog meer varianten; zo kan het tijdelijk meenemen van de auto ook worden gezien als een zg. overeenkomst van bruikleen. Art 7a:1777 BW. Een oud artikel. Feitelijk wordt de auto uitgeleend, maar er ontstaan strikte verplichtingen waaronder “het zorgen als een goed huisvader voor de zaak “ en “slechts gebruiken waarvoor het ter leen is gegeven” (proefrit). Ook hier oordeelde het Hof streng: een kort bezoek aan het tuincentrum valt buiten de proefrit; de schade aan de auto onderweg daar naar toe kwam voor rekening van de proefrijder.

De proefrijder is daarbij ook nog onderweg in het eigendom van een ander. Als er verder niets is overeengekomen kan, bij schade of onzorgvuldig gebruik, de eigenaar zijn recht nog halen op grond van de onrechtmatige daad, i.c. het inbreuk maken op zijn eigendomsrecht.

In de zaak (GHDHA2016:159) Gerechtshof Den Haag komen bovengenoemde twee varianten aardig samen: tijdens de motor-proefrit ging de proefrijder voluit op de motor, tot aan het trekken van “wheelies” op de snelweg toe. Een ongeval met veel schade volgt. De rechtbank

in eerste instantie houdt de proefrijder aansprakelijk wegens onrechtmatige daad, i.c. het beschadigen van andermans eigendom. Het hof voegde daar in hoger beroep nog aan toe : ..het onzorgvuldig beheren van een goed in bruikleen..

En dan is er nog het bekende formulier dat voorafgaande aan de proefrit moet worden ondertekend en waarbij de proefrijder al bij voorbaat aansprakelijkheid aanvaardt. Zo ook in het geval waarbij het formulier ondertekend werd in de veronderstelling dat de garagehouder de auto allrisk verzekerd had. Niet dus, bleek na een aanrijding tijdens de proefrit. Ook deze partijen eindigden in de rechtszaal.

Tenslotte, los van de juridische perikelen moet ook duidelijk zijn wat er wel of niet de bedoeling is tijdens de proefrit. Een recent geval waarbij met een 4 x 4 ook het strand meegenomen werd (moet toch kunnen...) en zelfs in de branding waarbij, in een onverwachte kuil, de motor zout water schepte, kon nog net door partijen buiten de rechtszaal geschikt worden.

Je zou bijna geen proefrit meer durven maken. Zo bar en boos is het niet. Enkele zaken zijn echter wel van groot belang. Is er op het moment van de proefrit al een mondelinge of schriftelijke verkoopovereenkomst ? Hoe zit het expliciet met de verzekering ? En wat zijn de afspraken over de proefrit zelf ?

En, gewoon netjes uitproberen en geen gekke dingen doen, dan is de koop zo gesloten.

Albert S. Oegema

www.legion.nl